

5 Αυγούστου 2026

Όσιος Ευγένιος ο Αιτωλός

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ο άγιος Ευγένιος με τον μαθητή του Όσιο Αναστάσιο το Γόρδιο

Γεννήθηκε στο χωριό Μεγάλο Δένδρο Τριχωνίδος το 1597. Νέος προσήλθε στο μοναστήρι της Παναγίας Βλοχού στο Αγρίνιο. Κατόπιν κατέφυγε στη μονή Τροβάτου Αγράφων, όπου συνδέθηκε μ' ενάρετους Γέροντες και αύξησε τις γραμματικές του γνώσεις. Σε ηλικία δεκαεπτά ετών εκάρη μοναχός και μετά δύο έτη χειροτονήθηκε διάκονος στη μονή Τατάρνης.

Με τον Γέροντά του Αρσένιο επισκέπτεται το Άγιον Όρος. Ο Ευγένιος συνδέεται με τον σχολάζοντα επίσκοπο Χαραλάμπη, «εις άκρον αρετής εληλακότα», στη μονή Ξηροποτάμου. Ο Γέροντάς του αναχωρεί για τα Ιεροσόλυμα και, όταν μαθαίνει ο Ευγένιος, μετά από πολύ καιρό, τον θάνατό του, επιστρέφει στη μονή Τροβάτου. Το Άγιον Όρος έμεινε νοσταλγικά στη μνήμη του. Κατόπιν επισκέπτεται την Αλεξάνδρεια, όπου τον χειροτονεί ιερέα ο πατριάρχης Κύριλλος ο Λούκαρις, το Σινά και τα Ιεροσόλυμα.

Επιστρέφει στην πατρίδα του και παραμένει στις μονές Βραγγιανών, Βαρνάκοβας και Τατάρνης. Ως φιλομαθής παρακολουθεί μαθήματα στην Κεφαλλονιά, Ζάκυνθο και Κωνσταντινούπολη από ονομαστούς δασκάλους. Ιδρύει σχολές και διδάσκει στην Άρτα, Μεσολόγγι, Αιτωλικό, Αγρίνιο, Καρπενήσι, μονή Αγίας Παρασκευής Βραγγιανών. Αποκτά πολλούς και καλούς μαθητές, οι οποίοι με τη σειρά τους διαπρέπουν και ιδρύουν σχολές. Κτίζει ναούς, κηρύττει συνεχώς, γράφει πλήθος επιστολών, περί τις πεντακόσιες, ασχολείται με τη συγγραφή και την υμνογραφία.

Εκοιμήθη προσευχόμενος, αφού είχε προαισθανθεί το τέλος του, ώρα 12 της 5ης Αυγούστου 1682 στη μονή Βραγγιανών, περιστοιχισμένος από αγαπητούς του μαθητές. Βιογράφος του υπήρξε ο πιστός του μαθητής ιερομόναχος Αναστάσιος ο Γόρδιος (1703). Η αναγνώριση του Ευγενίου ως αγίου έγινε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο την 1 Ιουλίου 1982. Πλήρη ασματική ακολουθία συνέταξε ο μοναχός Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης.

Από το όλο έργο του οσίου Ευγενίου φανερώνεται η μεγάλη του αγάπη προς τον Θεό και τους ανθρώπους. Ο ίδιος υπήρξε ακούραστος πνευματικός εργάτης σε δύσκολες ώρες του Γένους, φωτισμένος οδηγός και ενάρετος διδάσκαλος. Τη ρητορεία, τη μόρφωση, την απέραντη μνήμη, το θάρρος, τη θέληση και την εξαιρετική του βούληση τα έθεσε όλα για την ανόρθωση των υποδούλων αδελφών του. Στο Καρπενήσι υπάρχουν δύο παρεκκλήσια του.

Η μνήμη του τιμάται στις 5 Αυγούστου.

Πηγή: Μοναχού Μωϋσέως Αγιορείτου, Οι Άγιοι του Αγίου Όρους, Εκδόσεις Μυγδονία, Θεσσαλονίκη, 2007.